

החברותא

החברותא בשאנן פנימי לחברים גליון מס 221

בס"ד ערש"ק פר' תרומה ד' אדר תשס"ד

פנינים יקרים

ויקחו לי תרומה (כ"ה ב') הכתיבה "לי" באה לרמוז כשאדם נותן צדקה צריך שיתכוון לשם הוי'. שכן הכסף כנגד יוד, היד שיש בה ה' אצבעות כנגד ה', הזרוע המושמת כנגד ואו, ויד העני כנגד ההא השניה, וזה רמז גדול שביד האדם שהקב"ה הוא עם עני ואביון.

ויקחו לי תרומה (כ"ה ב') איתא בתנא דבי אליהו כיון שאמרו ישראל נעשה ונשמע מיד אמר הקב"ה למשה ויקחו לי תרומה, ע"כ סמיכות זו ללמדנו שהקב"ה מצוה על כל איש מישראל שיקיימו במעשה הצדקה-התרומה את הכלל נעשה ונשמע ...

ויקחו לי תרומה (כ"ה ב') הרמז תרו-מה והכוונה על תר"ו מצוות שנצטוינו נוסף על ז' מצוות דבנ"ח, ומה היינו לאחוז במדות הענוה, גם שיהיו בידו תר"ו אורות הנ"ל עכ"ז יחזיק עצמו לאין וכו'.

מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי (כ"ה ב') בודאי לא היו חסדים בבני ישראל יחידים שהיו מוציאים כספם להקמת המשכן. אבל רצון ה' היה מאת כל אשר ידבנו לבו. כדי שכולם יהיו שותפים במעשה המשכן.

מאת כל איש אשר ידבנו לבו (כ"ה ב') היינו כל אדם צריך לשית עצות בנפשו להפוך לעשות מדות מובנות מכל אשר ידבנו לבו מהתאוות החיצוניות ומדות הרעות אשר הרגיל בהם, מהם יקח דרך לעבודת הבור"ה באותו החשק ובאותה התאווה ביתר שאת.

תקחו את תרומתי (כ"ה ב') הלשון תקחו, בני ישראל נתנו את התרומה בנדיבות לב והם פנו למשה ואמרו תקחו את תרומתי.

עורות תחשים (כ"ה ה') תרגם אונקלוס ססגונא, כלומר שמשמח את חבירו ועי"ז חבירו מקבל ממנו הפנימיות. (קדושת לוי)

ועשו לי מקדש (כ"ה ח') המעם משנוי הלשון [מקדש במקום בית ה'] כי מאת שעושים אותו לשמו יתברך כאמרו לי-לשמי. הגם שעדיין לא שרתה שכינה הרי הוא מקדש ודין קודש יש לו.

ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם (כ"ה ח') ... אחר שחמאו בעגל נתנשמו מאד נעשה פירוד גדול בינם לבין ה' לזאת ציוה השי"ת לעשות משכן מיוחד להשראת השכינה שעכ"פ שם תהיה התגלות אלקות.

(מין מרוזין זיע"א)

ועשו ארון וכו' (כ"ה י') טעם שבארזן שינה ה' את דברו הטוב מכל הכלים, שבכולם אמר ועשית? אולי שרמז שאין גופה של תורה יכול להתקיים אלא בכללות כל ישראל ואין מציאות בעולם שיכול לעשות כל עקרי התורה - לזה אמר ועשו לשון רבים.

מן הכפרת תעשו את הכרבים (כ"ה י"ב) דהנה הכפרות רומזת למדרגות עליונות על הארון וציוותה התורה מן הכפרות מהמדרגות העליונות תוותר עליה ובמקומה תעשה את הכרובים תחנך את בנך וכו' כי זה רצון ה'.

(תפארת יחזקאל)

ועשית מגורת זהב (כ"ה לא) למגורה יש ג' רגלים רמז לתורה עבודה וגמילות חסדים כי מי שאומרים אין לי אלא תורה, אפילו תורה אין לו.

ועשית קרשים למשכן (כ"ז מ"ז) אותיות קרש הוא אותיות שקר והיינו שתשבר עצמך ממדת שקר ולחזק עצמך במדת היפוך עד שתעשה עצמך קרש למשכן דהיינו שתהיה מרכבה לשכינה.

ואתה תצוה את בני ישראל וכו' (כ"ז ב') תצוה מלשון התחברות רמז השי"ת מדבר אל משה הצדיק ומנהיג הדור שתראה להפעיל כך מדת החסד הנרמז בתבת ואתה בכדי שתוכל להיות תצוה את את בני ישראל התחברות עם בנ". ויקחו אליך תוכל להמשיך אותם אליך שיתקשרו כך וכו'.

(מין מרוזין זיע"א)

שיחת הרא"ש ז"ע"א אג"א תש"ל, נכתב ע"י הר"ם כפ' פהנמן.

אין הפרעה חילונית

שלו חלש אזי המניעות החיצוניות עוזרות לאדם לסגת מהרצון וההתלהבות. הרא"ש הדגיש ואמר: לא יתכן שגורמים חיצוניים ימנעו מהאדם לעשות מעשים טובים, הלא כל הגורמים החיצוניים הבאים על האדם באים בחסדי השי"ת על מנת להביא את האדם להתעורר ולהתעודד בקיום המצוות ומעשים טובים. על כן עלינו להחדיר לעצמנו שכל מה שנראה לאדם מניעה חיצונית אינו אלא חוסר התלהבות פנימית המשוקף דרך מה שנראה ונקרא מניעה חיצונית.

ניקח דוגמא מצער גלות השכינה, חז"ל אומרים כל שלא נבנה בית המקדש בימיו כאילו נחרב בימיו, אנחנו לא יכולים לתלות את חרבן בית המקדש כגורם חיצוני שהביא את חרבן בית המקדש לפני כאלפיים שנה המתמשך עד היום, אלא עלינו להעמיק חשוב אשר כנראה אין לנו מספיק רצון אמיתי שיבנה בית המקדש בימיו, ולכך כל זמן שלא נבנה בית המקדש בימיו צריך להיות בקורת עצמית על שאין מספיק רצון לבנין בית המקדש, כי מצד ההשגחה פרטית אין כל מניעה מלבנות בית המקדש, כי רצונו יתברך לסיים את הגלות ולבנות את בית המקדש, אלא צריך שההתעוררות הזאת תבא מצד עם ישראל.

עלינו לדעת שכל הסבל והגלות שאנו סובלים מוכיח עד כמה הקב"ה אוהב אותנו ומרחם עלינו. זה קרוב לאלפיים שנה שיש לרבש"ע סבלנות אל בני ישראל וממשיך להחזיק את בני ישראל בכל מיני גלויות ובחסדי השי"ת לא מכלה אותם. על אף העובדא שבני ישראל לא מגלים השתוקקות יתירה לסיים

כשהאדם נתקל בהתנגדות בעבודת השי"ת צריך לדעת שכל ענין ההתנגדות בא מתוך עצמו אלא שמתלבשת על גורמים אחרים, אומרים העולם אין דבר העומד בפני הרצון ואם יש איזה גורם שעומד לנגדו ומונע ממנו לעשות את הפעולה, עליו לדעת שכח המניעה באה מפני שהרצון שלו חלש מאד ולכך יכולים הגורמים השונים להפריע לאדם מלהוציא לפועל את הדברים שחשב לעשות.

התורה אומרת (בראשית ח כ"א) יצר לב האדם רע מנעוריו, בשטף החיים קשה לאדם להבחין איך שיצר לב האדם נמצא בתוך תוכו של האדם ומונע ממנו להוציא מהכח אל הפועל את השאיפות והמחשבות שמעלה מתוך ההתפעלות. ולכך כאשר האדם מתלהב לעשות איזה פעולה טובה או להמנע ממעשים לא טובים, ואח"כ ההתלהבות שכחה, אין האדם רואה שהסיבה שההתלהבות ירדה בגלל שהרצון שלו לא היה כל כך חזק. האדם חושב שהסיבה להורדת ההתלהבות נובעת מגורמים חיצוניים וזה לא נכון. ככל שנשתדל להתבונן בגורמים האמיתיים המונעים להוציא את הדברים מהכח אל הפועל נכיר בצורה המומחשת ביותר, וההתבהרות תהיה כל כך חזקה עד שנראה בבירור שהכל תלוי באדם עצמו ואינו קשור כלל וכלל בגורמים החיצוניים. ואם האדם בורח מההכרה הזאת ומנסה להאשים גורמים חיצוניים, אבל לאט לאט כאשר ימשיך לבדוק את הגורמים האמיתיים יגלה שהמשך ההתלהבות תלויה באדם עצמו כי מבחין בבירור כאשר הרצון שלו יותר חזק יש ס"ד מלאה לשבור כל המניעות וכאשר הרצון

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך טעמי קודם

נגדי בתלונות ובהתנגדות. אני לא ההצלחה שלכם ואני גם לא הכשלון שלכם, אני דומה לאבן שהביא לרבי עקיבא את ההתבוננות שלא להתייאש עד שהפך להיות מעם הארץ שהיה שונא תלמידי חכמים עד שאמר שהיה רוצה לנשוד אותם כחמור השובר גם העצמות. ובסוף נהיה רבי עקיבא הגדול שהיו לו עשרים וארבע אלף תלמידים והגיע לדרגה של מסרקות של ברזל קודש לה'.

הרא"ש המשך בהסבר ואמר: אם היה צריך רבי עקיבא ללמוד מבני אדם על הצורך להתחזק ולא להתיאש יתכן ולא היה מצליח כי קל לאדם להעביר האשמה אל משהו אחר אבל מכיון שרבי עקיבא למד מהאבן היה לו יותר קל ללמוד מהאבן על עצמו. מה למד רבי עקיבא מהאבן? אתם חושבים שרבי עקיבא למד מהאבן על ההתמדה כמו שהמים טיפטפו טיף טיף זה אחר זה עד שנעשה נקב באבן. האמת היא שלא זה היה הלמוד העיקרי, אלא שרבי עקיבא בהתבוננות שלו ראה שגם לטפטוף המים יש כל מיני הפרעות. גם לטפטוף המים עברו רוחות סוערות שמנעו ממנו לטפטף ועוד סיבות כהנה וכהנה ובכל זאת לא נרתע המים מלהמשיך לטפטף ולא נעצר מלטפטף ולהאשים את הרוח הסוערת, פשוט זה לא שייך המים ממשיך בשלו ואם קרה שהרוח היתה יותר סוערת ולא היה למים אפשרות לטפטף באותה שעה אזי מיד כשוך הרוח המשיך המים לטפטף כאלו לא קרה כלום.

על זה נשא רבי עקיבא ק"ו ומה האבן שאין לו בחירה ולא היה יכול בצורה טבעית להאשים את הרוח. אני כבעל בחירה אשר בודאי יכול להתבונן ולדעת שהגורמים החיצוניים אינם סיבה למניעה על אחת כמה

את הגלות ולהשתוקק לבנין בית המקדש. על כן טעות לחשוב שהסיבות המונעות מהאדם המה סיבות חיצוניות, הלא הקב"ה בודאי רוצה לסיים את הגלות. וזה שלא נבנה בית המקדש היא רק מחמת שאין לנו מספיק רצון לכך. וכמו לגבי בנין בית המקדש כך בכל ענין וענין ממה שאנו צריכים לעשות למען תיקון הפרט, המצב תלוי באדם עצמו אם יש לו הרצון האמיתי, הקב"ה ברוב רחמיו יסיר את כל הסיבות המונעות אותו בהשגת המטרה אבל אם אין לו הרצון האמיתי הסיבות לא יוסרו, אדרבה כאשר יש רצון אמיתי מגלים בעצם שהסיבות לא קיימות כלל.

והנה בעצם כאשר הסיבות החיצוניות הנראות כמונעות המה מהגורמים בעולם, יותר קל להתבונן ולהכיר שהמניעה אינה חיצונית אלא פנימית. אבל כאשר הסיבות החיצוניות באים מבני אדם אז יותר קשה להתבונן ולהכיר שגם המניעה שיש לו מבני אדם אינה חיצונית אלא פנימית בנקל יתלה את הכשלון בזולת, וכל זה למה כי קל יותר להשען על הזולת ולא להתמודד לבד.

הרא"ש הביא דוגמא מהתקשרות חברים אליו, ואמר: תתארו לעצמכם איך נראית הקשר שלכם אלי, אני הרי יודע שאין לי מעצמי כלום וכל הדבורים שאני מדבר הוא אך ורק מהרבש"ע, ועתה אם אתם לא תראו אותי כמציאות אלא כצנור שהקב"ה מעביר על ידי עבורכם את דבר ה' אזי תתחברו ישירות אל ה' תוך בקורת עצמית אמיתית ומלאה. אבל מה בעצם קורה, אתם רואים אותי כמציאות ותולים בי את כל התקוות שלכם, ועי"ז אתם גורמים שאני מהווה עבורכם המקור לכשלון ואז אתם יוצאים

המשך מעמ' קודם

הפרעה חיצונית מקורה ושורשה לטובת האדם, וכאשר האדם יעמיק חשוב ויגלה שאין הפרעה חיצונית יוסיף דעת להכיר ולהבין שעצם מה שהיה נראה כהפרעה חיצונית באה מתוך מטרה ברורה לעורר לעודד את האדם לבל ישקע בגלות המר. על מנת שתתאפשר לו התבוננות אמיתית שהרצון הפנימי של האדם הוא הקובע... וכאשר הרצון הפנימי של האדם הוא הקובע יש יותר הפנמה ובקורת עצמי ואז מרויחים שמגלים את הרבש"ע בכל עת ורגע. וההתחברות בו יתברך נעשית בלי כל מחיצות, כי הלא אין גורם חיצוני לא מבני אדם ולא מגורמים אחרים, א"כ הכל מציאות ה', בכהאי גוונא גם התחושות הלא נעימות בטלים ומבוטלים הם נימסים נגד מציאות השי"ת. וזהו בחינת משיח התבטלות מוחלטת.

וכמה שאסור לו להתיימש. הכח של רבי עקיבא היה שהתיחס לרבי שלו כמו אל המים ששחקו האבן ולכך לא האשים אותו כאשר התקשה ללמדו. כך שראה את הקושי של הרבי כמו הרוח סערה שהסיט את המים מלטפטף על האבן ולא האשים את הרבי שלו.

כך גם לעניינינו צריכים לראות אותי כמים שחקו אבן וממילא לא תווצר כל התנגדות ותלונות כמו שלא להתלונן על המים ועל האבן כי תראו בצורה הברורה ביותר שאני לא כלום וממילא לא תתיחסו אלי כהפרעה חיצונית, אלא תבינו שלא שייך בכלל הפרעה חיצונית והכל מהרצון וההתלהבות הפנימית, ואם יש איזה הפרעה הנראית כחיצונית צריכים לדעת שאין בהפרעה החיצונית כח למנוע מהאדם את ההתקדמות בעבודת השי"ת, אדרבה כמו שהסבל בגלות באה ממקור החסדים כדי שנחזיק מעמד כך כל

שהשמחה במעונם

הר"ר משה חופ"ק ומשפ' להולדת הנכד
הר"ר מרדכי גולדברג ומשפ' להולדת הנכד
הר"ר שמואל כץ ומשפ' להולדת הנכד
הר"ר שמחה ברזל ומשפ' לנישואי הבת
הר"ר דוד גרליץ ומשפ' לנישואי הבן

חיל ע"י
מערכת התכורות
רח שני 3
02 - 5829688 ☎
02 - 5325477 פקס:
ת.ד. 5080
ירושלים 91050

כוס הנחומים

להדיר אהרן גרינצווייג הי"ד

על פטירת אביו ראש משפחתם הרה"ח ר' דוד יהודה גרינצווייג ז"ל
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

